

زبان تخصصی ژئومورفولوژی و آب و هواشناسی

(رشتهٔ جغرافیا)

دكتر نسرين نيكانديش

مقام معظم رهبرى

در عصر حاضر یکی از شاخصههای ارزیابی رشد، توسعه و پیشرفت فرهنگی هر کشوری میزان تولید کتاب، مطالعه و کتابخوانی مردم آن مرز و بوم است. ایران اسلامی نیز از دیرباز تاکنون با داشتن تمدنی چندهزارساله و مراکز متعدد علمی، فرهنگی، کتابخانههای معتبر، علما و دانشمندان بزرگ با آثار ارزشمند تاریخی، سرآمد دولتها و ملتهای دیگر بوده و در عرصهی فرهنگ و تمدن جهانی بهسان خورشیدی تابناک همچنان می درخشد و با فرزندان نیکنهاد خویش هنرنمایی می کند. چه کسی است که در دنیا با دانشمندان فرزانه و نام آور ایرانی همچون ابوعلی سینا، ابوریحان بیرونی، فارابی، خوارزمی و ... همچنین شاعران برجستهای نظیر فردوسی، سعدی، مولوی، حافظ و ... آشنا نباشد و در مقابل عظمت آنها سر تعظیم فرود نیاورد. تمامی مولوی، حافظ و ... آشنا نباشد و در مقابل عظمت آنها سر تعظیم فرود نیاورد. تمامی این افتخارات ارزشمند، برگرفته از میزان عشق و علاقه فراوان ملت ما به فراگیری علم و دانش از طریق خواندن و مطالعه منابع و کتابهای گوناگون است. به شکرانهی الهی، تاریخ و گذشته ما، همیشه درخشان و پربار است. ولی اکنون در این زمینه در چه جایگاهی قرار داریم؟ آمار و ارقام ارائهشده از سوی مجامع و سازمانهای فرهنگی در مورد سرانهی مطالعهی هر ایرانی، برایمان چندان امیدوارکننده نمیباشد و رهبر معظم مورد سرانهی مطالعهی هر ایرانی، برایمان چندان امیدوارکننده نمیباشد و رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز از این وضعیت بارها اظهار گله و ناخشنودی نمودهاند.

کتاب، دروازهای به سوی گستره ی دانش و معرفت است و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است. همه ی دستاوردهای بشر در سراسر عمر جهان، تا آنجا که قابل کتابت بوده است، در میان دست نوشته هایی است که انسان ها پدید آورده و می آورند. در این مجموعه ی بی نظیر، تعالیم الهی، درسهای پیامبران به بشر، و همچنین علوم مختلفی است که سعادت بشر بدون آگاهی از آنها امکان پذیر نیست. کسی که با دنیای زیبا و زندگی بخش کتاب ارتباط ندارد بی شک از مهم ترین دستاورد انسانی و نیز از بیشترین معارف الهی و بشری محروم است. با این دیدگاه، به روشنی می توان ارزش و مفهوم رمزی عمیق در این حقیقت تاریخی را دریافت که اولین خطاب خداوند متعال به پیامبر گرامی اسلام (ص) این است که «بخوان!» و در اولین خطاب خداوند متعال به پیامبر گرامی اسلام (ص) این است که «بخوان!»

سورهای که بر آن فرستاده ی عظیم الشأن خداوند، فرود آمده، نام «قلم» به تجلیل یاد شده است: «إقْرَأُ وَ رَبُّکَ الْاَکْرَمُ. اَلَّذی عَلَّمَ بِالْقَلَم» در اهمیت عنصر کتاب برای تکامل جامعه ی انسانی، همین بس که تمامی ادیان آسمانی و رجال بزرگ تاریخ بشری، از طریق کتاب جاودانه مانده اند.

دانشگاه پیامنور با گستره ی جغرافیایی ایرانشمول خود با هدف آموزش برای همه، همه جا و همهوقت، به عنوان دانشگاهی کتاب محور در نظام آموزش عالی کشورمان، افتخار دارد جایگاه اندیشه سازی و خردورزی بخش عظیمی از جوانان جویای علم این مرز و بوم باشد. تلاش فراوانی در ایام طولانی فعالیت این دانشگاه انجام پذیرفته تا با بهره گیری از تجربه های گرانقدر استادان و صاحب نظران برجسته کشورمان، کتاب ها و منابع آموزشی درسی شاخص و خود آموز تولید شود. در آینده هم، این مهم با هدف ارتقای سطح علمی، روز آمدی و توجه بیشتر به نیازهای مخاطبان دانشگاه پیامنور با جدیت ادامه خواهد داشت. به طور قطع استفاده از نظرات استادان، صاحب نظران و دانشجویان محترم، ما را در انجام این وظیفه ی مهم و خطیر یاری رسان خواهد بود. پیشاپیش از تمامی عزیزانی که با نقد، تصحیح و پیشنهادهای خود ما را در انجام این وظیفه ی خود دانسته و ما را در انجام این وظیفه ی خود دانسته و ما را در به تولید کتاب و محتوای آموزشی درسی یاری نموده اند، صمیمانه قدردانی گردد. موفقیت تولید کتاب و محتوای آموزشی درسی یاری نموده اند، صمیمانه قدردانی گردد. موفقیت تولید کتاب و محتوای آموزشی درسی یاری نموده اند، صمیمانه قدردانی گردد. موفقیت

ابوالفضل فراهانی رئیس دانشگاه پیامنور

Table of contents

Chapter 1: Geography and Physical Geography	1
Chapter2: Geomorphology	15
Chapter 3: Plate Tectonic	45
Chapter 4: Natural Hazard	65
Chapter 5: Erosion	83
Chapter 6: The Earth and Solar System	103
Chapter 7: Climatology and Hydrology	125
Chapter 8: Winds	145
Chapter 9: Soil	165
Chapter 10: Vegetation	183
Chapter 11: Global Climate Change	203
Bibliography	223
The Answer Keys	225
Vocabulary	235

پیشگفتار

ما در دورهای زندگی می کنیم که نیاز به آگاهی و دانش در زمینه های مختلف بیش از پیش محسوس می باشد. ارتباطات به شیوه های مختلف ابزار مناسبی برای نیل به این مقصود می باشد. امروزه دستیابی به کتاب های مفید، مقاله های تخصصی و به روز و صدها منابع دیگر از طریق سایت های اینترنتی و شبکه های جهانی آسان گردیده است. با گسترش دانش و پیشرفت فن آوری روزبه روز ارزش زبان و زبان شناسی برای مردم جهان شناخته تر می شود، به گونه ای که می توان گفت زبان جایگاه بسزایی را در پیشرفت جوامع دارد. بنابراین استفاده مناسب از مطالب موجود نیاز به آشنایی به زبان سایر ملل دارد. بدون شک آموختن تمام زبان های زنده دنیا اگر غیرممکن نباشد، تا حدودی دشوار می باشد. به همین علت آموزش و یادگیری زبان انگلیسی به عنوان زبان بین المللی از طرف صاحب نظران توصیه می شود.

پیشینه تاریخی علوم مختلف این نکته را یادآوری میکند که ما با پیشرفت سریع اکتشافات، دادهها و اطلاعات مواجه می باشیم. جغرافیا به عنوان علم بین رشته ای با وظیفه بررسی رابطه متقابل انسان و طبیعت از این امر مستثنا نبوده و با سرعت در مسیر تکوین خود به کشف مجهولها، ارائه راه حلهای نو و ارائه نظریه های جدید مشغول اشد. بدون تردید استفاده از منابع و تجربیات محققان و پژوهشگران در دستیابی به اهداف این علم نقش اساسی دارند. از آنجایی که بسیاری از مطالب علمی و پژوهشی به زبان بین المللی می باشد بنابراین زبان انگلیسی به عنوان یکی از مهم ترین ابزارهای

ارتباطی برای استفاده از منابع و مأخذ علمی و پژوهشی و بهره گیری از فن آوری های پیشرفته، مطرح می باشد. به همین علت لازم است دانشجویان و پژوهشگران جغرافیایی با متون جغرافیایی به زبان انگلیسی آشنا شده و برای استفاده از آنها مهارت های لازم را کسب نمایند. از طرف دیگر یادگیری واژه ها و متون تخصصی، دستیابی به مهارت برگردان پژوهشهای جغرافیایی در زمینه های مختلف طبیعی، سیاسی، فرهنگی و غیره، از زبان فارسی به زبان انگلیسی را میسر ساخته به طوری که قادر خواهیم شد فرهنگ اصیل ایرانی و اسلامی سرزمین خود را به گونه ای مناسب به جهانیان معرفی نماییم.

آشنایی با زبان انگلیسی و زبان فارسی از نظر ساختاری و درک مفهومی موضوع مورد ترجمه سه پیشنیاز مهم برای استفاده مطلوب از متون تخصصی به زبان انگلیسی میباشد. در کتاب متون تخصصی ژئومورفولوژی و آب و هواشناسی به زبان انگلیسی سعی شده است تا دانشجویان با مطالب بهروز و علمی در زمینه پیکرشناسی زمین و آبوهوا و تغییرات جهانی آن آشنا شوند. به خاطر داشته باشید چنانچه بخواهید در رشته جغرافیا و گرایش مورد علاقه خود موفق باشید، دانستن زبان انگلیسی برایتان یک ضرورت بهشمار میآید زیرا در آن صورت میتوانید در تجربیاتی که دیگر مردم دنیا بهدست آوردهاند سهیم شوید و در ارتباطی تنگاتنگ با آنان، دانش خود را بهروز نگهدارید.

دكتر نسرين نيكانديش

راهنماى مطالعه كتاب

کتاب حاضر متون تخصصی ژئومورفولوژی و آبوهواشناسی به زبان انگلیسی می باشد که با استفاده از منابع متنوع لاتین جغرافیایی در ۱۱ فصل تدوین شده است. برای استفاده بهتر از مطالب کتاب دانشجو می بایست سه مهارت را به عنوان پیش نیاز به دست آورده باشد. دانشجو می بایست با زبان انگلیسی و فارسی از نظر واژگان و ساختار زبان و با مبانی ژئومورفولوژی و آبوهوا شناسی آشنا شده باشد. بنابراین استفاده از این کتاب برای دانشجویانی که زبان انگلیسی عمومی، زبان فارسی عمومی، مبانی ژئومورفولوژی و مبانی آب و هواشناسی را نگذرانده باشند توصیه نمی شود.

از آنجا که ژئومورفولوژی و آبوهوا شناسی زیرشاخه جغرافیای طبیعی میباشند فصل اول کتاب به معرفی جغرافیا و جغرافیای طبیعی اختصاص دارد. فصل های دوم تا پنجم مطالب مربوط به ژئومورفولوژی را در بردارند. در فصل دوم ژئومورفولوژی و انواع آن بررسی میشوند. ازآنجایی که پایه و اساس اشکال حاصل از ژئومورفولوژی ساختمانی حرکت صفحات زمین نسبت به هم میباشد در فصل سوم زمینساخت صفحهای و پیامدهای آن ارائه شده است. فصل چهارم به بررسی بلایای طبیعی میپردازد. در این فصل کوشش شده است دانشجو با جنبه کاربردی جغرافیا در بررسی معضلات محیطی آشنا شود. فرسایش در حالت طبیعی برای تشکیل خاک ضروری میباشد و در حالت غیرطبیعی یکی از عوامل هدر رفت خاک میباشد. لذا نظر به اهمیت موضوع فصل پنجم کتاب به بررسی فرآیند فرسایش و عوامل مؤثر در آن اختصاص یافته است. از آنجایی موقعیت زمین در فضا عامل اصلی ایجاد انواع آبوهوا

می باشد، در فصل ششم به بررسی موقعیت زمین در منظومه شمسی پرداخته شده است. آبوهوا شناسی و آبشناسی دو مقوله مرتبط با هم در فصل هفتم بررسی شدهاند. بادها یک عامل اقلیمی می باشند که در ایجاد چشماندازها و اشکال زمین نقش مهمی دارند، به همین علت این موضوع، فصل هشتم کتاب را به خود اختصاص داده است. فصل نهم به بررسی خاک و عوامل مؤثر در تشکیل آن می پردازد. به علت نقش پوشش گیاهی در ایجاد و حفاظت خاک و اثرات متقابل آن بــا آبوهــوا و ژئومورفولــوژی، در فصل دهم پوشش گیاهی و انواع آن بررسی شدهاند. دغدغه امروز بسیاری از انسانها وقوع تغییر اقلیم می باشد، زیرا به دنبال تغییر اقلیم تغییرات دیگری هم اتفاق خواهد افتاد که در نهایت به تغییر شیوههای زندگی منجر می شود. به همین دلیل در فصل آخـر در مورد تغییر اقلیم، علل و پیامدهای آن مطالبی ارائه شده است. بخش واژهنامه برای کمک به دانشجویان برای درک معنی واژههای عمومی و تخصصی در آخر فصلها آورده شده است. در آخر هر فصل پرسشهایی مطرح شده است که هدف از آنها افزایش توانایی دانشجویان در درک مطلب، نحوه کاربرد واژههای متداول و تخصصی جغرافیا در جملات و ترجمه متنهای تخصصی جغرافیایی میباشد. توصیه میشود پس از مطالعه دقیق هر فصل، پرسشهای مربوط به هر فصل را هم پاسخ داده و با تطبیق آنها با پاسخهایی که در قسمت پاسخنامه ارائه شده است خود را ارزیابی نمایید.

هدف کلی کتاب

هدف کلی کتاب آشنایی دانشجویان جغرافیا در مقطع کارشناسی با متون تخصصی جغرافیایی به ویژه ژئومورفولوژی و آب و هواشناسی می باشد.

Chapter 1

Geography and physical geography

General Aims

This chapter states subjects about the nature, the history, and the future of geography and physical geography. It also presents several common and key words in geography. Moreover, it helps you better translate specialized geography texts.

Behavioral Objectives

After studying this chapter, you will be able to:

- Understand the meaning of geography and its subfields and do the comprehension exercises.
- Define the meaning of some common words and do the related exercises.
- Define the meaning of some key words and do the related exercises.

Pre- Reading Questions

- 1- What is the definition of geography?
- 2- Do you know what the differences between physical and human geography are?
- 3- Can you name links of remotely sensed images?
- 4- Can you name some of the phenomena studied in physical and human geography?

What is Geography and Physical Geography?

Physical geography studies natural features and phenomena on the earth from a spatial perspective. It is a subdiscipline of geography. Most individuals define geography as a field of study that deals with maps. This definition is only partially correct. A better definition of geography may be the study of natural and human constructed phenomena relative to a spatial dimension.

The discipline of geography has a history that stretches over many centuries. Over this time period, the study of geography has evolved and developed into an important form of human scholarship. Geography consists of at least two different sub-fields: Physical geography and human geography. The following table helps to make differences between them. This table describes some of the phenomena or elements studied by each of these sub-fields of knowledge.

Table 1-1- Areas of study in physical and human geography.

Physical Geography	Human Geography
Rocks and Minerals	Population
Landforms	Settlements
Soils	Economic Activities
Animals	Transportation
Plants	Recreational Activities
Water	Religion
Atmosphere	Political Systems
Rivers and other Water Bodies	Social Traditions
Environment	Human Migration
Climate and Weather	Agricultural Systems
Oceans	Urban Systems

Geography is also a discipline that integrates a wide variety of subject matters. Almost any area of human knowledge can be examined from a spatial perspective. Figure 1-1 displays some of the main subdisciplines within human and physical geography. Physical geography's primary sub-disciplines study the earth's atmosphere (meteorology and climatology), animal and plant life(biogeography), physical landscape(geomorphology), soils (pedology), and waters (hydrology). Some of the dominant areas of study in human geography include: human society and culture (social and cultural geography), behavior (behavioral geography), economics (economic geography), politics (political geography), and urban systems (urban geography).

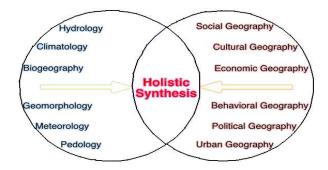

Figure 1-1 - Major sub-disciplines of physical and human geography

The graphic model in the figure 1-1 indicates that the study of geography can also involve a holistic synthesis. Holistic synthesis connects knowledge from a variety of academic fields in both human and physical geography. For example, the study of the enhancement of the earth's greenhouse effect and the resulting global warming requires a multidisciplinary approach for complete understanding. The fields of climatology and meteorology are required to understand the physical effects of greenhouse gases to the atmosphere's radiation balance. The field of economic geography provides information on how various forms of human economic activity contribute to the emission of greenhouse gases through fossil fuel burning and land-use change.

Combining the knowledge of these academic areas gives us a more comprehensive understanding of why this serious environmental problem occurs. (Pidwirny, M. 2006).

Scope of Physical Geography

We have now learned that physical geography examines and investigates natural phenomena spatially. We can now suggest that physical geography *studies the spatial patterns of weather and climate, soils, vegetation, animals, water in all its forms, and landforms.* Physical geography also examines the interrelationships of these phenomena to human activities. This subfield of geography is academically known as the human-land tradition. Thus, physical geography's scope is much broader than the simple spatial study of nature. It also involves the investigation of how humans are influencing nature.

Geography as an Environmental Science

Can geography be as an environmental science? First, we have to know environment. Webster's 9th Collegiate Dictionary defines Environment"... as the complex of physical, chemical, and biotic factors (such as climate, soil, and living things) that act upon an organism or an ecological community and ultimately determines its form and survival".

Both human and physical geography provide an important intellectual background for studying the environment. Many environmental studies/science programs offered by universities and colleges around the world rely on the information found in various geography courses to help educate their students about the state of the environment

Future of Physical Geography

The following list describes some of the important future trends in physical geography research:

- Continued development of applied physical geography for the analysis and correction of human-induced environmental problems. A student of applied physical geography uses theoretical information from the field of physical geography to manage and solve problems related to natural phenomena found in the real world.
- 2) Remote Sensing Advances in technology have caused the development of many new instruments for the monitoring of the Earth's resources and environment from airborne and space platforms. The most familiar use of remote sensing technology is to monitor the earth's weather for forecasting. See the following links for examples of remotely sensed images:
  - o Google Maps
  - o Google Earth
  - o France SPOT Image
  - o USA Landsat
  - o USA MODIS
  - o USA ASTER
  - o Canada Radarsat
  - o GOES
  - o USA EROS Data Center
- 3) Geographic Information Systems A geographic information system (GIS) merges information in a computer database with spatial coordinates on a digital map. Geographic information systems are becoming increasingly more important for the management of resources. (Pidwirny, M. 2006).

Common Words: Definition, Translation and Exemplification

Understanding (n.)

هم، درک، هوش، توافق، موافقت

Comprehension, ability to comprehend, ability to perceive or grasp; thorough knowledge of something; mutual

agreement (often preliminary or tacit)

Physical geography is essential to understanding environmental phenomena.

يديده، اثر طبيعي، عارضه، حادثه (n.) Phenomenon (Pl. Phenomena)

Event or circumstance that can be observed; something unusual; something detected by the senses

On the other hand, intelligent people always learn better when they understand cause and effect **phenomena**.

The most impressive volcanic phenomena are explosive eruptions.

فضایی، فاصلهای Spatial (adj.)

Pertaining to space, occurring in space (also special)

The purpose of geological map interpretation is to determine the temporal and **spatial** relationships among the different rocks.

بورس، تحقیق، دانش، کمکهزینه دانشجویی

Financial grant given to a student to subsidize the cost of education; learning acquired through education, schooling, erudition

His chances for getting the scholarship were very slim.

With his excellent grades he'll get a scholarship to Harvard.

Population (n.)

Total number of people living in an area.

Demography is the analysis of **population** variables.

The approximate annual rate of world population is 2 percent.

Settlement (n.)

Act of populating an area, colonization; small town, community

The first settlements were on the coast of rivers.

Recreational activity (np.)

Pertaining to leisure, pertaining to relaxing activities

The school offers many recreational activities for the students.

Religion (n.)

Collection of beliefs concerning the origin of man and the universe, faith

Religion has been an influence for good in my life.

Political (adj.)

سیاسے

Of or relating to the state or its government; pertaining to politics, concerned with politics

Our political discussions were very open.

As a journalist, I was on the sidelines during the **political** crisis.

Social traditions (np.)

Custom of public آداب و رسوم اجتماعي

They strongly believe that peaceful coexistence among countries with different social traditions, and a culture is an important political condition for closer friendly relations and cooperation.

Agricultural System (np.)

سيستم كشاورزى

Method of pertaining to farming

Developing countries must be able to improve **agricultural systems** in order to more develop.

ساخت ترکیبی از مشترکات مجموعههای جداگانه Holistic synthesis (np.)

Combining of separate elements into a complete whole that focus on the connection between parts of a whole

Geography is a holistic synthesis science.

افزایش، بهبودی Enhancement (n.)

Intensification; improvement; increasing of the value of

Economic development, scientific and technological progress, and the **enhancement** of overall national strength are the main strategic trends of all countries.

انتشار طبیعی یا مصنوعی گازها و مواد به درون هوا

A natural or anthropogenic discharge of particulate, gaseous, or soluble waste material or pollution into the air

The emission of heat is completely independent of temperature and pressure.

جمع کر دن، ترکیب شدن دن، ترکیب شدن

Unite, join; come together; become one

Hydrogen combines with oxygen to form water.

Key Words: Definition, Translation and Exemplification

Applied Physical Geography (np.)

جغرافیای طبیعی کاربر دی

The field of Applied Physical Geography

uses theoretical information from the various fields of Physical Geography to manage and solve problems related to natural phenomena found in the real world.

Applied Physical Geography has a key role in managing the environment to minimize potential degradation of land, water, and natural resources.

Remote Sensing (np.)

سنجش از دور

The gathering of information from an object or surface without direct contact

Google Earth is one of links for remote sensing.

Human-Land Tradition (np.)

سنت انسان - زمين

Academic tradition in modern geography that investigates human interactions with the environment

Human interactions with the environment are base of **Human-Land Tradition**

Global Warming (np.)

گرمایش جهانی

Warming of the Earth's average global temperature because of an increase in the concentration of greenhouse gases. A greater concentration in greenhouse gases in the atmosphere is believed to result in an enhancement of the greenhouse effect.

The main cause of **global warming** is human pollution.

Greenhouse Effect (np.)

اثر گلخانهای

The greenhouse effect causes the atmosphere to trap more heat energy at the Earth's surface and within the atmosphere by absorbing and re-emitting long wave energy. Of the long wave energy emitted back to space, 90% is intercepted and absorbed by greenhouse gases.

The greenhouse effect is caused by the excess carbon dioxide in the air.

Meteorology (n.)

هواشناسي

The scientific study of the atmosphere and its associated phenomena.

The environment, earthquake and **meteorology** monitoring system will be strengthened.

Climatology (n.)

آب و هواشناسي

Scientific study of the Earth's climate over long time spans (greater than several days). May also involve the investigation of climate's influence on the biotic and the biotic environment

European countries have programmed on **climatology** and natural hazards

Biogeography (n.)

جغرافياي زيستي

Field of physical geography that studies the spatial pattern of living organisms. **Biogeography** can be simply defined as the academic study of the factors that control the spatial distribution of organisms.

Four laws of **biogeography** explain these odd patterns.

Geomorphology (n.)

The study of the arrangement and form of the earth's crust and of the relationship between these physical features and the geologic structures beneath.

Geomorphology deals with the origin of landscapes and changes in them.

Geomorphology research is necessary for environmental management

Pedology (n.)

خاکشناسی

The scientific study of soils

As the human population on earth increases, **pedology** for proper use and management of our soil resources become more and more important.

Hydrology (n.)

آبشناسي

Field of physical geography that studies the hydrosphere

The simulation of rainfall-runoff is an important part of **hydrology** simulation

Human Geography (np.)

جغرافياي انساني

Field of knowledge that studies humanmade features and phenomena on the Earth from a spatial perspective.

Subdiscipline of Geography.

Human geography studies can contribute to the formulation of national policies.

Physical Geography (np.)

جغرافياي طبيعي

Field of knowledge that studies natural features and phenomena on the Earth from a spatial perspective. Subdiscipline of Geography

Physical geography is essential to **understanding** environmental phenomena

Part A- Comprehension exercises

Choose the correct answer.

- 1- What does physical geography study?
  - A- Remote sensing
  - B- Natural features
  - C- Human constructed
  - D- Geographic information system
- 2- Which of the following is studied in human geography?
  - A- Agricultural system

B- Plants

C- Animals

D- Rivers and other water bodies

- 3- What does biogeography study?
  - A- Human migration

B- Political systems

C- Climate and weather

D- Animal and plant life

- 4- What does the study of geography involve?
  - A- Human phenomena

B- Holistic synthesis

C- Physical phenomena

D- Academic matter